

Inventering av groddjur

- Återskapade våtmarker

2025-05-16

Inventering av groddjur – Återskapade våtmarker.
Stadsmiljöförvaltningen, maj 2025

Rapport: Matilda Willig

Foton och kartor: Matilda Willig

Layout: Matilda Willig

Denna rapport bör citeras: Stadsmiljöförvaltningen,
Göteborg 2025. Inventering av groddjur - Återskapade
våtmarker. Rapport 2025:1

Foton framsida: Matilda Willig

Övre vänster: Vanlig groda

Övre höger: Äggsamling av vanlig groda

Nedre: Våtmark i Vråssered

Förord

Arealen av våtmarker har minskat kraftigt det senaste seklet, något som har haft mycket negativ inverkan på groddjur knutna till dessa biotoper. Arbete pågår därför med att återskapa de miljöer som förlorats för att på sikt stärka populationer av arterna. En viktig del av återskapande av våtmarker är uppföljning genom inventering, för att säkerställa framgångsrik återetablering av groddjur på de nya lokalerna.

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Syfte.....	5
1.2	Bakgrund.....	5
1.2.1	Inventeringsområden.....	6
2	Metod.....	7
3	Resultat	8
3.1	Sillvik.....	8
3.1.1	Lokal 1:1.....	8
3.1.2	Lokal 1:2.....	8
3.2	Grimås	9
3.2.1	Lokal 2:1.....	9
3.2.2	Lokal 2:2.....	9
3.2.3	Lokal 2:3.....	9
3.3	Vråssered.....	10
3.3.1	Lokal 3:1.....	10
3.3.2	Lokal 3:2.....	11
4	Sammanfattning.....	11
5	Referenser.....	11

1 Inledning

1.1 Syfte

Stadsmiljöförvaltningen har under våren 2025 utfört en inventering för att undersöka om groddjur har etablerat sig i tre områden där våtmarker har återskapats. Arterna vanlig groda, åkergroda och vanlig padda inventerades därför på totalt sju lokaler inom de tre områdena.

1.2 Bakgrund

Under 1800- och 1900-talet dikades stora delar av Sverige ut för att effektivisera jordbruk och skogsbruk (Andrén, 2024). Våtmarker har försvunnit i en alarmerande takt och har det senaste seklet minskat med en fjärdedel (Naturvårdsverket). Detta med följderna att flera av de svenska grodarterna idag är uppförda på den nationella rödlistan.

Ökad fragmentering och utbyggnad av vägnätet är en ytterligare orsak till förlusten av groddjur. Fragmentering av landskapet genom bebyggelse och vägar, utgör hinder för groddjur när de vandrar mot våtmarkerna inför leken. De varma vägbanorna blir dessutom fällor i skymningen, då många groddjur blir överkörda när de, på väg mot lekvattnet, stannar upp för att värma sig på den ljumna asfalten (Andrén, 2024). På flera ställen har man därför byggt grodtunnlar för att minska denna problematik.

Grodor och paddor är också mycket känsliga för förändringar i miljön. De är helt beroende av vattenförekomster, vilket gör att torrläggning av våtmarker, som är särskilt viktiga vid lek, äggläggning och yngeltillväxt, kan påverka lokala populationer av groddjur kraftigt.

Kombinationen av ökad fragmenteringen av landskapet och faktumet att stora arealer av våtmark har försvunnit, försvårar spridning mellan lokaler. Det är därför viktigt att vid återskapande av våtmarker, följa upp resultatet av åtgärden.

Vanlig groda

Den vanliga grodan är vår största groda, 5–10 cm lång. Den vanliga grodan har en mörk ansiktsmask med ljus, något fläckad överläpp (Figur 1, övre illustrationen). Ryggsidan är ofta brun med mörkare fläckar, och undersidan ljus med fläckar, men olika individer av arten kan variera i färg och teckning. Den vanliga grodan har en kompakt kroppsbyggnad och nosen är trubbad i skarp nedåtgående vinkel från näsborre till spets (Figur 1). Vanlig groda har även en

Figur 1 Illustration av Bettina Ekdahl från "Grod- och kräldjur. Våra svenska arter och deras bevarande", Andrén (2024).
Övre: Vanlig groda.
Undre: Åkergroda

liten grävknöl på insidan av bakfötterna. Den vanliga grodan är mycket lik åkergrodan utseendemässigt, både med avseende på ägg och adulta individer, därför har dessa slagits samman i tabell 1 under namnet ”brungroda”. I löpande text kan distinktioner förekomma. Vid leken spelar hanarna med ett knarrande läte. Äggen läggs i samlingar, ofta 1 500–3 000 ägg, där varje ägg omges av ett svagt grumligt gelatinöst hölje. Äggen flyter en stund efter läggning upp och lägger sig på ytan, något som skiljer dem från åkerrodans äggsamlingar.

Åkergroda

Åkergrodan är något mindre än den vanliga grodan, 5–7 cm lång. Den skiljs lättast från vanlig groda genom den slankare kroppsformen som är något päronformad. Den saknar även den trubbad nosen och har i stället ett spetsigare huvud och en utdragen nos. Den har även en tydligt större grävknöl än den vanliga grodan. Hanarna kan vid leken bli delvis eller helt blå i färgen och då flera hanar samlas inför parning utstöter de ett läte som i kör närmast låter som hundskall. Gelatinhöljet runt åkerrodans ägg är genomskinligt och äggen läggs i samlingar som sjunker till botten.

Vanlig padda

Hanar av vanlig padda är 5–8 cm, medan honorna är betydligt större och kraftigare, 8–12,5 cm. Kroppsformen är mycket kompakt, arten har vårtig hud som kan variera från mörka till ljusare toner av brun och i nacken sitter två snedställda giftkörtlar, som producerar ett sekret när paddan känner sig hotad. Vanlig padda har en horisontell pupill som omges av en orange eller kopparröd iris. Under leken kan det från hanarna höras ett metalliskt ”rråp.. rråp..” och honans ägg läggs i dubbla strängar som lindas runt vegetationen i vattnet.

1.2.1 Inventeringsområden

Sillvik

Vid Sillviks naturreservat har det anlagts två småvatten (Figur 2a).

Lokal 1:1 ligger i äldre skog. Vattnet har solbelysta, öppna delar i öst och mörkare, mer slutna delar i väst.

Lokal 1:2 ligger även den i ett skogsområde. Detta vatten har tendens till lågt vattenstånd, något som även observerades under inventeringen.

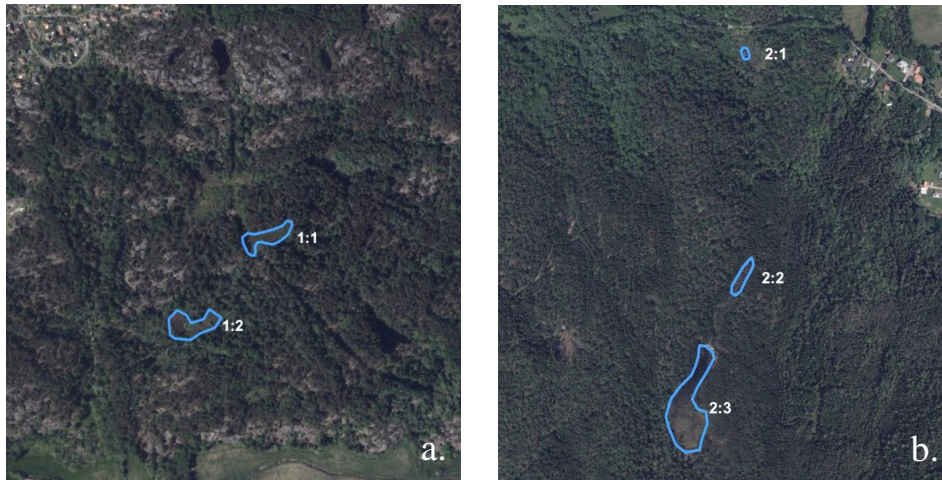
Grimås

I Grimås har det anlagts tre småvatten (Figur 2b).

Lokal 2:1 ligger nära en mindre grusväg. Lokalen består av varierande miljöer, med en ö i mitten av vattnet.

Lokal 2:2 har tidigare varit granskog. I vattnet finns stående döda och döende granar och lokalen har en stor mängd liggande död ved och ris av gran.

Lokal 2:3 är ett större vatten, Den norra delen består främst av öppen vattenspegel med lång mossig strandkant. Den södra delen består till stor del av gräsbeklädd våtmark utan öppna vattenspeglar.

Figur 3 a. Lokaler i Sillvik b. Lokaler i Grimås

Vråssered

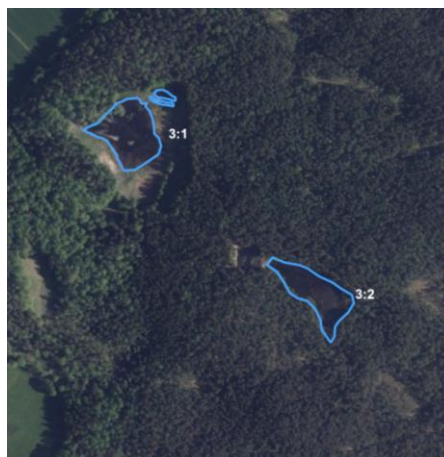
I Vråssered har det anlagts flera småvatten vid två lokaler (Figur 3). Lokal 3:1 ligger på gammal jordbruksmark. Lokalen domineras av öppna, solbelysta ytor och består av tre bassänger (sydväst, mellan och nordost).

Den sydvästra bassängen är den största, ~7500m². De södra, västra och östra delarna ansluter till gräsmark och den norra delen till barrskog.

Mittenbassängen är mycket liten och grund med begränsad vegetation.

Den nordöstra bassängen omges främst av skog från norr, men har även solbelysta, varma delar.

Lokal 3:2 omges av granskog och är en relativt mörk lokal. Trots detta finns flera solbelysta ytor i den nordvästra spetsen av vattnet.

Figur 2 Lokaler i Vråssered

2 Metod

Samtliga områden inventerades med två dagsbesök vardera, 30/3–1/4, samt 11/4–17/4. Under besöket promenerade inventeraren runt småvattnet med stopp varje 10 m, eller vid närmaste lämpliga utkikspåls, för att titta efter romklumpar, yngel och aduler. Adulta groddjur anges i antal individer baserat på observation samt spelläten, grod- och paddägg anges i antal äggsamlingar/äggsträngar och yngel anges endast i förekomst (Ja/Nej). Resultatet sammanställdes sedan (Tabell 1), där samtliga grodäggsamlingar och adulta exemplar av groda anges under brungroda.

3 Resultat

Tabell 1 Sammanställning av groddjursinventering

Område	Lokal	Grodägg-samlingar brungröda antal	Paddägg-strängar antal	Förekomst yngel	Adult brungröda antal	Adult padda antal	Aktivitet
Sillvik	1:1					4	2 spel, 2 parning
Sillvik	1:2	33				2	2 spel
Grimås	2:1	320					
Grimås	2:2	60					
Grimås	2:3						
Vråssered	3:1	610	3	Ja	17		11 simmande/i vatten, 5 spel, 1 död
Vråssered	3:2						

3.1 Sillvik

Lokalen besöktes 1/4 och 17/4. Vid första besöket (sol, 9°C) observerades inga groddjur eller äggsamlingar vid någon av lokalerna.

3.1.1 Lokal 1:1

Vid andra besöket, 17/4, (sol, 20°C) hördes spel från två paddor, och ett amplexuspar av padda observerades (Figur 4). Snår och bergsknallar i de östra och södra delarna försvårade inventering av delar av vattnet.

3.1.2 Lokal 1:2

Vid besöket 17/4 hördes även vid denna lokal två spelande hanar av padda. Flera äldre äggsamlingar av brungröda observerades också i den sydvästra delen av lokalen.

Figur 4 Amplexuspar av padda

3.2 Grimås

Lokalen besöktes 30/3 och 11/4. Vid första besöket (regn, 5°C) återfanns inga groddjur eller äggsamlingar vid någon av lokalerna.

3.2.1 Lokal 2:1

Under andra besöket (sol, 11–14°C) gjordes flera fynd av grodäggsamlingar (Figur 5b). Dessa låg på svårtillgängliga platser i sydöstra respektive norra delen av lokalen.

Figur 5 a. Foto av lokalen från norr. b. Äggsamlingar av brungroda

3.2.2 Lokal 2:2

Lokalen var till större delen beskuggad av kringliggande granskog. Ett fynd av äggsamlingar av brungroda återfanns i den norra delen av lokalen vid besöket 11/4 (Figur 6b).

Figur 6 a. Foto av lokalen från norr. b. Äggsamlingar av brungroda

3.2.3 Lokal 2:3

Lokalen bestod i de norra delarna av stora områden med öppen vattenspegel (Figur 7). Strandkanterna utgjordes av långgrund mossig mark, vilket försvårade inventering av de grunda ytorna. De södra delarna dominerades av gräsbevuxen våtmark och utan vattenspeglar. Inga groddjur eller äggsamlingar observerades på lokalen, däremot verkar den vara uppskattad av fåglar.

Figur 7 Foto av lokalen från norr

3.3 Vråssered

Lokalen besöktes 31/3 och 12/4, med fynd vid samtliga besök.

3.3.1 Lokal 3:1

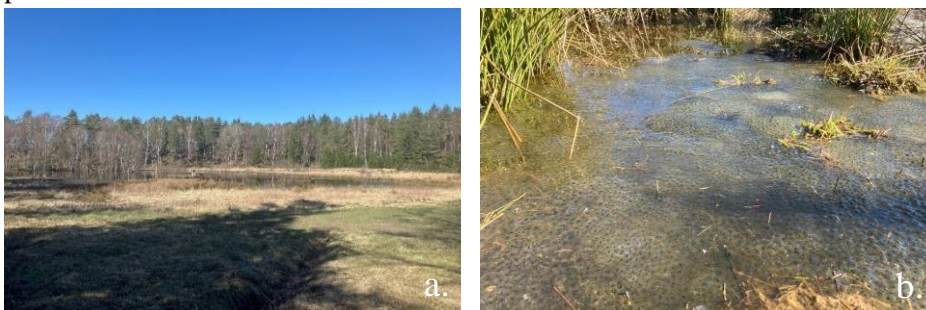
I den sydvästra bassängen påträffades vid första besöket (sol, 10–15°C) ett stort antal äggsamlingar av vanlig groda i syd-, öst- och västliga delar (Figur 8b). Det observerades också en död groda i anslutning till en av de södra grupperna av äggsamlingar.

I mittenbassängen observerades flera aduler av vanlig groda, simmandes samt i vila. I bassängen fanns också ett antal äggsamlingar av vanlig groda.

I den nordöstra bassängen uppehöll sig flera adulta exemplar av vanlig groda i spel/parning.

Vid andra besöket (sol, 13°C) fanns hög förekomst av yngel på flera platser. Flera aduler av åkergroda och vanlig groda observerades vid detta besök.

Flertalet paddor har också noterats på lokalen. Dessa observerades dock inte under inventeringen. Utöver groddjur, noterades diverse andfåglar och vadare på lokalen.

Figur 8 a. Översikt över lokalen från sydväst. b. Äggsamlingar av vanlig groda i sydvästra bassängen vid första besöket.

3.3.2 Lokal 3:2

Vid lokalen observerades inga groddjur eller äggsamlingar vid något av besöken.

Figur 10 Foto taget från norr

4 Sammanfattning

Återskapande av våtmarker är en tacksam naturvårdsåtgärd, då återetablering av groddjur på nya lokaler ofta är framgångsrik och kan ske inom relativt fort.

Över lag har etablering av groddjur på de nya lokalerna i Sillvik, Grimås och Vråssered varit framgångsrik. Endast två lokaler saknade fynd av groddjur eller äggsamlingar.

Vid lokal 2:3 kan detta bero på låg framkomlighet runt grunda ytor och att äggsamlingar därmed inte har upptäckts vid inventeringen. På den andra lokalen, 3:2, noterades det att de soligaste delarna saknade flacka, grunda stränder, vilket kan vara en bidragande orsak till att ingen äggläggning har skett på platsen.

5 Referenser

Andrén, C. 2024. *Grod- och kräldjur. Våra svenska arter och deras bevarande*. Naturcentrum AB. Stenungsund.

Naturvårdsverket. u.å. *Våtmarker*. Hämtad 2025-05-13 från [Våtmarker i Sverige](#)

Stadsmiljöförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsmiljo@stadsmiljo.goteborg.se

